

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

**ОКЗ. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В
ТУРИЗМІ**
(обов'язковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

(підпис)

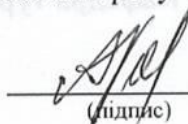
Володимир ОНОПРІЄНКО, д.пед.н., професор

(ім'я ПРИЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні
кафедри туризму

протокол №16 від 10.06.2026 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено:

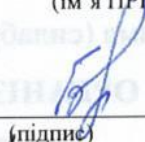
Гарант освітньої програми

(підпис)

Лариса ЄПИК

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

Наталія БОЛГОВА

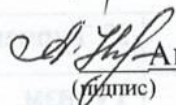
(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО (додається)

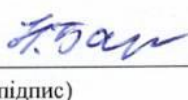
(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія БАРАНЕЦЬ
(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Методологія та організація наукових досліджень в туризмі			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	7			
7	Семестр та тривалість вивчення	І семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання	
		Лекційні	Практичні (семінарські)		Лабораторні
		30/-	44/2		-
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму, кабінет 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net			
13	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна спрямована на формування у студента системи знань з епістемології й методології наукових досліджень, отримання й закріплення практичних навичок в організації та реалізації наукових досліджень у сфері туризму			
14	Мета освітнього компонента	Мета ОК полягає в набутті теоретичних знань та практичних навичок, що пов'язані з організацією й проведенням наукових досліджень в туризмі			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні Освітній компонент є основою для: Атестація.			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ШІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5545			
18	Ключові слова	Туризм, епістемологія, наукова мова, комунікативність, методи загальнонаукових досліджень, методи соціальних досліджень, організаційне забезпечення наукової роботи, інформаційне забезпечення наукової роботи, магістерська робота як кваліфікаційне дослідження, оформлення та презентація результатів наукової роботи магістранта.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₂	ПРН ₃	ПРН ₁₁	
ДРН 1. Критично осмислювати сучасні наукові здобутки, концепції та методологічні підходи у сфері туризму і рекреації, формулювати актуальну наукову проблему на межі різних галузей знань та обґрунтовувати теоретичну базу дослідження.	x				Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист есе або тез доповідей.
ДРН 2. Самостійно планувати та проводити наукові дослідження у сферах туристичної індустрії, застосовуючи загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, розробляти інноваційні процедури та практичні рекомендації для розв'язання галузевих проблем.		x			
ДРН 3. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення та онлайн-інструменти (зокрема бази даних Scopus/WoS, сервіси опитувань, інструменти статистичного аналізу даних та бібліографічні менеджери) для розв'язання складних дослідницьких завдань.			x		
ДРН 4. Вільно та аргументовано представляти результати власних наукових пошуків державною та іноземною мовами як в усній формі (виступи на конференціях, участь у наукових дискусіях), так і у письмовій (підготовка тез доповідей, наукових статей та звітів).				x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загал. бюджету часу. денна/заочна форма навчання		Сам. роб.	Реком. літ-ра
	Аудитор. робота			
	Лк	П.з.		
Тема 1. Епістемологія. 1.1. Поняття, функції, структурні елементи, мета, об'єкт, предмет науки. 1.2. Відмінності між фундаментальними та прикладними дослідженнями. 1.3. Наукові ідея, гіпотеза, факт, результат, діяльність, метод.	4	6/2	9/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-19
Тема 2. Методи загальнонаукових досліджень та їх характеристика. 2.1. Класифікація методів наукового дослідження.	2	4	10/19	2, 5, 7, 9, 11-

2.2. Загальні та емпірично-теоретичні методи наукових досліджень. 2.3. Методи статистичного аналізу.				19
Тема 3. Методи спеціальних досліджень у туризмі. 3.1. Спеціальні наукові та просторові методи туристських досліджень. 3.2. Статистичні дані та класифікація в туризмознавстві.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 11- 19
Тема 4. Організаційне забезпечення наукової роботи. 4.1. Планування науково-дослідної роботи. 4.2. Етапи наукової роботи над дослідженням. 4.3. Робочі умови наукової діяльності: робоче місце, архів, бібліотека.	4	4	10/19	5, 8, 10, 11- 19
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукової роботи. 5.1. Поняття «наукова інформація», її властивості. 5.2. Класифікація джерел інформації: первинна, вторинна інформація, відкриті/закриті джерела тощо. Носії інформації. Наукові джерела. 5.3. Пошук і аналіз інформації. Інформаційно-пошукова система. Бібліографія. Використання інформації в науково-дослідній роботі.	4	6	9/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-19
Тема 6. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей. 6.1. Наукова публікація: поняття, функції, типологія. 6.2. Методика підготовки та оформлення публікації: послідовний, та вибірковий виклад матеріалу. Етапи написання наукової праці. 6.3. Наукова стаття. Тези наукової доповіді. Реферат.	4	6	10/19	2, 5, 7, 9, 11- 19
Тема 7. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: технологія написання, алгоритм дій магістранта. 7.1. Вибір теми та основні вимоги до магістерської кваліфікаційної роботи: зобов'язання студента по дотриманню вимог та оформленню. 7.2. Структура магістерської роботи та вимоги до її змісту. Етапи роботи над магістерським науковим дослідженням.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-19
Тема 8. Оформлення та презентація результатів наукової роботи магістранта. 8.1. Результати наукової роботи: вимоги до оформлення, стилю та бібліографічних посилань. 8.2. Презентація дослідження: вимоги текстового, візуального втілення. 8.3. Захист магістерської наукової роботи: документальний супровід, порядок захисту, стресостійкість.	4	6	10/19	4, 5, 8, 10, 11- 19
Всього за семестр	30	44/2	76/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під</u> <u>час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кільк. годин денна/ заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кільк. годин денна/ заочна
ДРН 1. Критично осмислювати сучасні наукові здобутки, концепції та методологічні підходи у сфері туризму і рекреації, формулювати актуальну наукову проблему на межі різних галузей знань та обґрунтовувати теоретичну базу дослідження.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами	74/ 2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання есе або тез доповідей (з обраної тематики). Аналіз проведеної	76/ 148
ДРН 2. Самостійно планувати та проводити наукові дослідження у сферах туристичної індустрії, застосовуючи загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, розробляти інноваційні процедури та практичні рекомендації для розв'язання галузевих проблем.				

ДРН 3. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення та онлайн-інструменти (зокрема бази даних Scopus/WoS, сервіси опитувань, інструменти статистичного аналізу даних та бібліографічні менеджери) для розв'язання складних дослідницьких завдань.	відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також есе та/або тез.	
ДРН 4. Вільно та аргументовано представляти результати власних наукових пошуків державною та іноземною мовами як в усній формі (виступи на конференціях, участь у наукових дискусіях), так і у письмовій (підготовка тез доповідей, наукових статей та звітів).				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	12 балів / 12%	Протягом 11-13 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8 балів
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-11 балів	12 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення есе або тез доповіді	Протягом 1 тижня після складання/написання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов’язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Бірта Г, Бургу Ю. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 142 с.

2. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти 1 курсу магістрат. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с. <https://doi.org/10.32837/11300.22511>

3. Дудник І. М., Колотуха О.В., Сайчук В.С., Борисюк О. А., Фокін С. П., Беркова О. П., Мархонос С. М. Методологія туризмознавства : географічні аспекти : монографія. Київ, 2023. 374 с.

4. Зацепіна Н. О. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник. / Н. О. Зацепіна, А. В. Віндюк. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 155 с.

5. Єріна М. А., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2024. 212 с.

6. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава : Оріяна, 2022. 183 с.

7. Основи організації наукових досліджень в туризмі та академічна доброчесність: матеріали лекційного курсу / укладачі: В. Тарасова, І. Нестерчук, І. Ковалевська. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 117 с.

8. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 176 с.

9. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ : Знання, 2025. 317 с.

10. Туризм: навчальний посібник для аудиторної та позааудиторної роботи студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Туризм і рекреація / автори-упорядники: Матвійчук Л. Ю., Лепкий М. І., Сидорук С. В., Зубехіна Т. В., Громик О. М. Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2023. 264 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Кудінов Д. В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень в туризмі»: навчальне видання для студентів спеціальності «Туризм та рекреація», денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Магістр» / укладач Д. В. Кудінов. Суми, 2023. 104 с.

12. Онопрієнко В. П. Методологія та організація наукових досліджень в туризмі. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти / укл.: В. П. Онопрієнко. Суми, 2026. 29 с.

6.1.3. Інші джерела

13. Грановська В.Г., Морозов О.В., Крикунова В.М., Морозова О.С. Туризм і природно-рекреаційний потенціал. Словник-довідник. Херсон : «Олді+», 2025. 236 с.

14. Онопрієнко В. П. Інтеграція туризмознавчих концепцій та психологічних засад у науково-методичному забезпеченні активного відпочинку. Наукові записки УДУ ім. М.П. Драгоманова. 2025. Випуск №162. С.74-85. <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.08>

15. Онопрієнко В. П. Туризм як фактор євроінтеграції України: Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 95-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича (24 травня 2024 р.). Суми, 2024. С. 146-147.

16. Kateryna Onopriienko, Iryna Onopriienko, Volodymyr Onopriienko Application of digital marketing tools in the field of lifelong education / Digital macro trends and technologies of the XXI century: monograph. Part II. Edited by Irina Tatomyr, Liubov Kvasnii. Praha: OKTAN PRINT, 2023, PP. 122-133.

6.2. Додаткові джерела

17. Кульчицький Р. Як писати цікаві статті. Загальні принципи (Лекція). URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/55921/Jak_pysaty_cikavi_statti_Zagalni_pryncypy_Lekcija

18. Методологія туризмознавства: географічні аспекти: монографія / За заг. ред. д. геогр. н. Дудника І. М. Київ, 2023. 374 с.

19. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 306 с.